

סיפורי סבתא

33945

יהודית דורון נולדה ב-7.6.1932 בעירה קטנה בשם סלובנסקה
לופצ'ה במחוז באנסקה ביסטריצה בסלובקיה, בשם אווה לוי.

הוריה, פרנצ'סקה וקרול לוי היו בעליו של מפעל לייצור גבינות בעל
שם באיזור. עד שנת 1942 למדה בבי"ס ציבורי. בגיל תשע עם פרוץ
המלחמה עברה לב"יס יהודי בבאנסקה ביסטריצה ששימש גם
לריכוז יהודי האיזור לפני שילוחם למחנות הריכוז.

בקיץ 1944 נכבשה באנסקה ביסטריצה ע"י הגרמנים. משפחה של סבתא הסתתרה ביערות עד אשר
נתפסה ע"י הגרמנים. בעזרת ידידים של האב, שהיו בעלי השפעה בממשלה הסלובקית הפרו-נאצית,
נשלחה המשפחה למחנה סרד. לאחר זמן קצר נשלחה יהודית עם אמה וסבתה ברכבת מסלובקיה
לגרמניה למחנה הריכוז רוונסבריק ואביה נשלח למחנה הריכוז סאקסאנאוהוזן שבגרמניה. לאחר
כשלושה חודשים נשלחו יהודית ואמה למחנה הריכוז ברגן בלזן. אמה חלתה במחלת הטיפוס במהלך
שהותה במחנה ונפטרה בבית החולים הצבאי בברגן בלזן כשלושה ימים לאחר שיחרור המחנה באפריל
1945. בסוף יולי 1945 חזרה יהודית לברטיסלבה ומשם המשיכה לבנסקה ביסטריצה בתקווה למצוא
שם את אביה. משהגיעה לבית המשפחה תקוותיה נגוזו.

עד עלייתה לארץ למדה בבית ספר תיכון. במרץ 1949 נתפסה ע"י המשטרה הקומוניסטית הסלובקית
כשסייעה להעברת ילדים יהודים הונגרים לסלובקיה בדרכם לישראל. היא קבלה צו גירוש ועלתה
לישראל לקיבוץ מרחביה עם גרעין להבות חביבה של השומר הצעיר אשר הוקם לזכרה של הצנחנית
חביבה רייק שנולדה ונרצחה באיזור באנסקה ביסטריצה.

זמן קצר לאחר עלייתה לישראל החלה ללמוד בבית ספר לאחיות ובשנת 1955 נישאה לרפאל דורון
בקיבוץ גזית. בשנת 1959 עברו יהודית ורפאל עם בתם הבכורה יעל לרמת השרון. בשנת 1966 עברו
למושב עשרת עם יעל ובתם השניה רותי, שם נולדו בנותיהן מיכל ודנה. יהודית עבדה כאחות במרכז
הבריאות גדרות בעשרת מיום הקמתו.

**הכנו סרט זה לכבודה של אמנו וסבתנו מתוך רצון לספר את סיפורה שישמע ויזכר לדורות.
הסרט הינו מסמך זכרון למשפחתנו שנספתה בשואה ולא זכינו להכיר.**

מחנה רוונסבריק

מחנה הריכוז רוונסבריק הוקם ב-1938 כמחנה לנשים בלבד. הוא יועד בעיקר לנשים גרמניות, מתנגדות המשטר. בדצמבר 1940 כבר הוחזקו במחנה 4,200 אסירות. בעבודות כפייה שונות כולל בתעשיית הנשק. בסוף 1944 נבנו ברוונסבריק תאי גזים וכיכר הוצאה להורג, והמחנה הפך למחנה השמדה. ב-30 באפריל הגיעו כוחות הצבא האדום לעיר פירסטנברג ושחררו גם את אסירי המחנה שנותרו בו. לפי ההערכות, נספו ברוונסבריק כ-40,000 אסירים.

מחנה ברגן-בלזן

המחנה הוקם כמחנה מעבר שיועד בעיקר להחזקת יהודים לצורך תוכנית ההחלפה שעיקרה השבה לגרמניה של עצירים גרמנים בתמורה לנתיני מדינות אויב מהגזע היהודי.

ב-7 באוגוסט 1944 הוקם מחנה הנשים בברגן-בלזן. המצב במחנה, שלא היה ערוך לקליטת כמויות עצומות של אסירים, התדרדר באופן דרמטי. בחודש מרץ לבדו מתו בברגן-בלזן 18,168 אסירים. נשלחו לברגן-בלזן כמעט עד לשחרורו ב-15 באפריל 1945, וכמות האסירים במחנה עלתה מחודש לחודש למרות שיעור התמותה העצום. ביום השחרור נספרו בברגן-בלזן כ-60,000 בני אדם.

עשרות אלפים מתו מתשישות או מרעב. מגיפות התפשטו במהירות במחנה, ומתחילת 1945 לא היו בו התקנים סניטריים או מים כלל. בשבועות האחרונים לפני השחרור הופסקה אספקת המים והמזון למחנה כליל, גדרות המחנה חושמלו והשומרים עזבו את המחנה.

ב-15 באפריל 1945, ב' באייר התש"ה, נכנסה קבוצה קטנה של קצינים בריטים אל ברגן-בלזן. הקצינים לא היו מוכנים למראות המחנה, תמונות הזוועה שראו גרמו להם לזעזוע גדול. מרבית האסירים לא יכלו לזוז ממקומם, הם שכבו על הדרגשים חולים, עייפים, רעבים וצמאים. בימים שלאחר השחרור מצאו את מותם כ-14,000 אסירים. הבריטים, שנחרדו מזוועות המחנה, זרקו כמויות מזון עצומות אל הכלואים המורעבים; אלו שאכלו לאחר שנות רעב ארוכות - קיבתם לא יכלה לעכל את המזון, ורבים מהם מתו מאכילה מופרזת. ב-21 במאי הועלה מחנה ברגן-בלזן באש ונמחה מעל פני האדמה. כ-50,000 בני אדם נספו בברגן בלזן, ביניהם גם אנה פרנק.

הסרט נערך ובוים ע"י תיקי הראל בר- חן. עורכת וידאו העוסקת בתחום הדוקומנטרי האישי-משפחתי, מלמדת את מקצועות ההפקה הדוקומנטרית במגמת תקשורת בתיכון, מנחה קורסי הפקה דוקומנטרית ועריכת וידאו בשיתוף עם סנימטק ת"א וביכורי העיתים ומזה כחמש שנים מלווה קבוצות הפקה דוקומנטרית בבית הלוחם בתל אביב. בשנים האחרונות ערכה מספר סרטים העוסקים בזיכרון השואה.